

Kozma László

Erdélyi szonettek (VII.)

Hubay Miklós

Szobájában folyosók vezettek,
Körben könyvek: a folyosók fala.
Firenzei festmények derengtek,
Az Arno folyt s a Körös pataka.

Ahogy őket idézte egyszerre,
Janust és a Horváth Imre versét.
S a diákot, aki lelkesedve
Lapozta a nemzet történelmét.

Felidézte a híres könyvtárat,
László szobrát, él a régi Várad,
Újra él a tudósok hona.

Eget fürkészhet régvolt csillagdája,
Harangszóban mintha visszaszállna
Reményik zenélő verssora.

Szatmárnémeti

Felragyog a befalazott oltár,
Scheffler püspök tartja a misét.
Fehér galamb, fényes igeszó száll,
Nem fedheti börtöni sötét.

— Elzárva szólsz, nem marad titokban
Elsuttogják imádságotok.
Hűek vagytok a krisztusi sorsban,
Vélem lesztek egykor boldogok. —

Börtönébe zúg szele a télnek
De él hite, a pünkösdi ígéret:
— Kik értem szóltok, vallok rólatok.

Nem hal meg az, de ér dicsőséget,
Ki szívével hirdette ígéret,
S a Szívek Szíve érette dobog. —

Kolozsvár

Őrzi ősi kincsét még a város,
És a Szamos csillagfényt szítál.
Holdfényben egy régi alabárdos
Megáll még a múlt bástyáinál.

Itt győzte le György lovag a sárkányt,
S a főtéren lován a Király.
A Szent Mihály finom faragásán
Évszázadok árnyas titka vár.

Ünnepfényben most kigyúl a templom,
Ige hangzik mélyen, messze hangzón,
A harangszónak visszhangja felel.

A folyó zúg, kérdésekkel zajlón
Múlt és jelen kavarog viharzón,
S a Szamos hídján lépted útra lel.

Misztótfalusi Kis Miklós

*Úgy járt vala tudós keze az acélban
Mint másnak a könnyen engedő viaszban.*
Pápai Páriz Ferenc

Könnyű kézzel, mint ki viaszt formál,
Életet visz az acél betűkbe,
Mert a forma a tartalom tükre,
És zenél a ritmusuk, mint zsoltár.

Komoly ajkon dörgedelmes szó száll,
Karcú mégis, tünékeny, mint álom,
Szivárványként foszlik a világon —
Sötét szobor, mind megmarad most már.

Öröklétük könnyű papír, tinta,
Tűnő hangból képpé alakítva,
Mert számít az is, hogy széppé formáljon,

Benne feszül sorsának a titka,
Hiába, más dicsőbb tájra hívja,
Hazájában kell otthonra találjon.

Mátyás vitéze

Egyszer a havasokba indult,
Erdei tisztás megigézte,
És vadvirágos mohapárnán
Elaludt a Mátyás vitéze.

Körülötte lepkék szálltak,
Szivárvány futott az égre.
Álmodott dicső csatákat,
Álmodott áldott békességet.

De széttörte az álma csöndjét,
Viharával zúgott a föld s ég,
Sziklaomlás dördült a mélybe.

Hiába kereste örökké,
Azt a tisztást nem lelte többé,
És zokogott Mátyás vitéze.

Héjja Sándor

Ki volt Hamlet? Én ismertem őt.
Kolozsvárt járta, míg pergett a köd,
S ha éjfél kondított a Szent Mihály,
A régi szellemekkel szóba áll.

S amíg ajkán dörögnek a szavak
Megáll, hol a Szamos tovaszalad.
A sötét vízre lámpa fénye hull,
Örvény fölött világít józanul,

Összekapcsoljon leszet és a voltat.
Esküdjetek! kiáltanak a holtak,
És a színész eldobja szerepét,

Valóság lesz a színpadi beszéd,
Leszünk vagy nem leszünk? Ekképpen
kérde még
A folyótól egy nemzet életét.

Erdélyi grófnő

Mint bűnözőt, elítélték férjét,
Őt gyermekkel egyedül maradt.
Nem várta, a sorsát hogy megértsék,
És nem kérte az irgalmadat.

Úgy üldözték, mint erdélyi kék vért,
Magyar és gróf — kettős bűne volt.
Megteremtette megélhetését,
Hogyha kellett, istállót pucolt.

Derúsen az élet sorsát vitte,
Ellenségét szinte szelidítve,
Jutalma a gyermeki mosoly.

Mindig várta, hogy visszajön, hitte,
Párjának hogy széttörik bilincse,
S reá gondol ő is valahol.

Elek apó kútja

Miről mesélsz, hargitai kő,
Akiknek már senki sem mesélhet.
Elsodorta őket az idő,
Meghiúsult az élet-ígéret.

S kinek tolla varázspálca volt,
Indul most a mese csergedezve.
Ragyogtatja a költői szót,
S az életünk mintha mese lenne.

Feltáru a barlangmély titok,
Győz a jó tündérek fejedelme,
Aranykincsét, a szépen csillogót

Átcsillantja a gyerekszemekbe.
Ha jól figyeltek, teljesülni fog
A szebb jövő, szabadság-álmotok.

Erdélyi tanító

Hitet őriz, Himnuszt, Szózatot,
Mindig, mégis tanította titkon,
És kincse, a magyar szó ragyog,
Gyerekszemek felcsillannak bízón.

— E hazában van az otthonod! —
A hitet mindig továbbadta bátran.
Eredj, ha tudsz! — A hűség lobog
Reményik Sándor zengő verssorában.

Ő itt marad, mert óvni kell a nyelvet,
A szót, mit ajka újra megteremtett,
Mert a forrás nem fagyhat soha.

Most új dalt tanít a fecske-seregnek,
És boldog, hogy boldogan csivitelnek,
S nem fogy el az ajkán mosolya.

Jegyzetek

Hubay Miklós: Hubay Miklós (1918–2011). drámaíró, műfordító, gyermekkorát Nagyváradon töltötte. Firenzében 1974–88 között oktatott magyar irodalmat. Tempfli püspök elmondása szerint, Reményik Sándor több versét írta a püspöki palota vendégeként.

Szatmárnémeti: Scheffler János szatmári püspököt, mivel nem volt hajlandó támogatni az erdélyi katolikus egyház elszakadását Rómától, 1950-ben letartóztatták. Embertelen körülmények között hunyt el 1952-ben a jilavai földalatti börtönben. 2011. július 3-án, Jézus Szívének ünnepén avatták boldoggá. Gyakorlati működése, teológusi tevékenysége egyaránt jelentős. A püspöki palota kápolnája 1952-től 1990-ig befalazva állt. Falain magyar szentek domborművei láthatók.

Kolozsvár: Kolozsvár főterén áll Mátyás király Fadrusz János (1858–1903) által készített lovasszobra, melyet 1902. október 12-én avattak. A Farkas utcai református templom előtt találjuk a kolozsvári testvérek, Márton és György 1373-ban készített Szent György szobrának másolatát, mely 1904-ben készült.

Misztótfalusi Kis Miklós: magyar nyomdász, nemzetközi hírű betűmetsző (1650–1702). Amszterdamban saját költségén adta ki a magyar Bibliát, hazatérve Kolozsvárott alapított nyomdát. Pápai Páriz Ferenc (1649–1716): református egyházi író, orvos, szótáríró. Tótfalusi Kis Miklós barátja, halála után *Életnek búcsúztatója* címmel írt róla verses búcsúztatót.

Héjja Sándor: erdélyi magyar színész (1942–1996). A kolozsvári magyar színház kiemelkedő színésze volt, egyik leghíresebb szerepe a Hamlet.

Elek apó kútja: A kútát Kányádi Sándor javaslatára, Gergely István és Melocco Miklós tervei alapján 2006-ban Budapesten hozták létre, az 1956-os forradalom gyermekáldozatai emlékére. A kút köve a Hargitáról származik.